

[Fisker.]

Behæftelsen den Gang udgjorde ca. 40 pCt. af Panteværdierne, og man tilføjer, at dette paa det nærmeste svarer til Prioriteringen gennem de sidst forløbne 100 Aar. Men ogsaa her har Udviklingen været skæbnesvanger i den Tid, der er forløbet siden da. I 1926 var 49,7 pCt. af Panteværdierne pantsatte, og i Øjeblikket er Behæftelsen for Gaarde og Huse tilsammen mellem 60 og 70 pCt. Ikke mindre end ca. 30 pCt. af samtlige Landbrugsejendomme i 22 Kommuner, fordelte over hele Landet, udviste ved Skatteansættelsen i 1931—32 en Gældsbyrde, som udgjorde 100 pCt. eller derover af Værdierne, og mellem 70 og 80 pCt. af Ejendommene havde en Gæld, der oversteg 50 pCt. af Værdierne. Det samlede Antal Landbrugsejendomme, Gaarde og Huse, i disse Kommuner var 3 500; af dem var et lille Hundrede gældfri.

Naar man paa den Baggrund, som Krisen danner, holder sig disse Kendsgeneringer for Øje, forstaar man Nødvendigheden af Gennemførelsen af Foranstaltninger, som ikke alene kan lette Omsætning og Arbejde, men som tillige kan bane Vej for en Lettelse af det Aag, Kapitalmagten har placeret ikke mindst paa Landets Hovederhverv.

Blandt de Invendinger mod Lovforslaget, som man kan vente fremsat, og som i den Forhaandsomtale, der har fundet Sted, ogsaa fra forskellige Sider er fremsat, er denne, at Opsparingslysten svækkes, naar Renteindtægten gaar ned. Det kan tilsyneladende være en rigtig Betragtning, og dog vil det vise sig, at denne Betragtning, ført ud i Livet, ikke vil kunne staa sin Prøve. Jeg underkender ingenlunde Betydningen af, at man tilstræber og animerer Befolkningen til den Opsparing, der maa være naturlig og mulig, men det, der er afgørende for Sparerne og langt mere magtpaaliggende end noget andet, er, at Hovedstolen sikres, selv om dette sker paa Rentens Bekostning. Der er for mig ingen Tvivl om, at det, der beforder yderligere Spar-sommelighed, det, der fremmer Sparebestræbelserne mest, er, at man sikrer selve Hovedstolen, selv om man skulde være nødsaget til for at opnaa dette at fire paa Rente-kravet i en Overgangstid. Og at man netop nu i disse Tider sikrer Kapitalværdierne ved at fire paa Renteniveauet, det er klart. Det er hævet over enhver Tvivl, at saadan vil det være, og at man i Virkeligheden kun kan sikre Kapitalværdierne paa denne Maade.

En anden Invending, der er rejst,

peger paa det sandsynlige i, at et ensartet Renteniveau for hele Landet, som udjævner den Forskel, der bestaar mellem Hovedstadens og f. Eks. en Række jyske Pengeinstitutter, vil medføre, at Indlaanene vil suges i endnu højere Grad ude fra Provinserne her til København. Jeg vil ikke benægte, at en saadan Mulighed er til Stede, men da man som bekendt i Forvejen herinde i København ligger med meget store Kassebeholdninger, har man Lov til at gaa ud fra, at en voksende Strøm af Indlaan ude fra Landet her til København efterhaanden vil nødvendiggøre en Afbalancering ved en Rentesækning i de københavnske Banker og Sparekasser, hvorved der atter skabes Balance, saaledes som det hidtil har været Tilfældet.

Selv om det store Antal af Indskyderne i Banker og Sparekasser har forholdsvis smaa Indlaan og derfor ikke kan antages at ville omsætte Indskuddene i andre Værdier, maa man jo vente, et ikke ubetydeligt Udtræk kan finde Sted og blive placeret i f. Eks. Obligationer. Det er naturligt, at dette vil ske; man ansporer i Virkeligheden en Bevægelse i den Retning derved, at en større effektiv Rente paa denne Maade, ved denne Omplacering, stilles Kapitalejeren i Udsigt, og selv om denne Bevægelse i og for sig er ønskelig og er medvirkende til at oparbejde Kurser til Konverteringshøjde, vil det jo medføre, at der maa gives de paa-gældende Banker og Sparekasser Adgang til Dækning af de foretagne Udtræk, for saa vidt de ikke med den forhaandenværende Kassebeholdning er i Stand til at modsvare disse Angreb paa Likviditeten.

En saadan Adgang gives ved Oprettelsen af den i Lovforslaget omhandlede Krisefond, der foruden at tjene andre Formaal ogsaa skal kunne yde Laan eller foretage Indskud i Banker og Sparekasser for et Tidsrum af højst 5 Aar og i det Omfang, som Fondens Formaal gør det betimeligt, og da et af disse Formaal er at skabe Betingelser for, at Likviditet kan være til Stede i vore Pengeinstitutter, en normal Kreditgivning og et lavere Renteniveau, tør man gaa ud fra, at Banker og Sparekasser overhovedet ikke vil komme i Fare med Hensyn til likvide Midler som Følge af Udtræk i Anledning af Rentesækningen. Man vilde jo ogsaa modvirke det, man i øvrigt tilstræber, dersom en Bank for at skaffe likvide Midler maatte være henvist til enten at realisere sine Obligationer eller at trække ind paa sine Udlaan.

Jeg skal om den Del af Forslaget, der omhandler Rentesækning, endnu kun gøre